

Національний університет
водного господарства та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

„20” липня _____ 2018 р.

Національний університет
водного господарства та природокористування

06-08-39 РП

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
PROGRAM OF THE DISCIPLINE

ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
TAX MANAGEMENT

Спеціальність
Specialty

073 «Менеджмент»
073 «Management»

Рівне – 2018

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Робоча програма «Податковий менеджмент» для студентів, які навчаються за спеціальністю 073 «Менеджмент» (за скороченим терміном навчання). Рівне: НУВГП, 2018. 19 с.

Розробник: Мороз Е.Г., к.е.н., доцент кафедри менеджменту

Робочу програму схвалено засіданні кафедри менеджменту

Протокол від «13» червня 2018 року № 14

Завідувач кафедри _____ (Кожушко Л.Ф.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Протокол від „04” липня 2018 року № 10

Голова науково-методичної комісії _____ Кожушко Л.Ф.
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Мороз Е.Г., 2018 рік

© НУВГП, 2018 рік

ВСТУП

Програма вибіркової навчальної дисципліни «Податковий менеджмент» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 073 «Менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сутність, елементи та функції податкового менеджменту, теоретичні та практичні аспекти функціонування та організації податкової системи України на сучасному етапі соціально-економічного розвитку, а також основні принципи існуючої системи оподаткування.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Податковий менеджмент» є складовою частиною циклу фундаментальної підготовки студентів за спеціальністю «Менеджмент». Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – «Менеджмент», «Аналіз господарської діяльності», «Податкова система», а також цілеспрямованої роботи під час вивчення спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, практичних заняттях та самостійної роботи.

Анотація

Дисципліна «Податковий менеджмент» є невід'ємною частиною формування професійної компетентності студентів спеціальності 073 «Менеджмент». Дисципліна «Податковий менеджмент» направлена на оволодіння теоретичними знаннями з питань планування, організації, регулювання, адміністрування й контролю за стягненням податків і зборів, а також набуття практичних вмінь і навичок щодо ефективного управління податковими відносинами. Після вивчення дисципліни студент зможе: охарактеризувати основні податки, податкові періоди для кожного з них та терміни їх сплати до бюджетів різних рівнів, планувати фінансові кошти підприємства для їх сплати, організовувати своєчасне подання податкової звітності, здійснювати розрахунки щодо оптимізації сплати податків на рівні суб'єкта господарювання, а також обґрунтовувати управлінські рішення у сфері корпоративного менеджменту.

Ключові слова: податки, менеджмент, податкова система, податкове планування, податкове адміністрування, податкове регулювання та податковий контроль

Abstract

Discipline «Tax Management» is an integral part of the formation of professional competence of students of the specialty 073 «Management». The discipline «Tax Management» is aimed at mastering the theoretical knowledge on planning, organization, regulation, administration and

Національний університет

водного господарства

та природокористування

control over collection of taxes and fees, as well as acquiring practical skills and skills in the effective management of tax relations. After studying the discipline the student will be able to: characterize the main taxes, tax periods for each of them and the timing of their payment to the budgets of different levels, plan the company's financial resources for their payment, organize timely submission of tax reporting, make calculations for optimizing tax payments at the entity level , as well as substantiate managerial decisions in the field of corporate management.

After studying the discipline the student will be able to: characterize the main taxes, tax periods for each of them and the timing of their payment to the budgets of different levels, plan the enterprises' financial resources for their payment, organize timely submission of tax reports, make calculations for optimizing tax payments at the entity level, as well as substantiate managerial decisions in the field of corporate management.

Key words: taxes, management, tax system, tax planning, tax administration, tax regulation and tax control.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
		за скороченим терміном навчання	
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузь знань <u>07</u> «Менеджмент»	Вибіркова	
Модулів: 1	Спеціальність <u>073</u> «Менеджмент»	<i>Рік підготовки</i>	
Змістових модулів: 3		2-й	5-й
Загальна кількість годин: 90		<i>Семестри</i>	
		3	3
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,7 СРС – 3,3	Рівень вищої освіти: <u>бакалавр</u>	24 год.	2 год.
		<i>Практичні</i>	
		16 год.	6 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		–	–
		<i>Самостійна робота</i>	
		50 год.	82 год.
Вид підсумкового контролю:			
екзамен	екзамен		

Примітка

Питома вага кількості годин аудиторних занять, самостійної й індивідуальної роботи у загальній кількості годин становить:

для денної форми навчання – 44,4% до 55,5%;

для заочної форми навчання – 8,9% до 91,1%.

Метою викладання дисципліни „Податковий менеджмент” є формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок із економічного обґрунтування й прийняття управлінських рішень щодо планування, організації, регулювання та контролю за стягненням податків з урахуванням мінливості податкового середовища.

Вивчення курсу „Податковий менеджмент” передбачає розв’язання таких **завдань**:

- опанувати теоретичні, правові та організаційні засади податкового менеджменту;
- поглиблено вивчити податкове законодавство;
- ознайомитися із методами податкового планування та прогнозування;
- дослідити функцію адміністрування податкових зобов’язань платників перед бюджетами та державними цільовими фондами;
- з’ясувати форми і сутність податкового контролю, а також особливості проведення податкового аудиту;
- ознайомитися із морально-етичними та фіскально-соціологічними аспектами податкового менеджменту в Україні;
- набути вміння роз’яснювати окремі положення податкового законодавства, вирішувати дискусійні питання та давати пропозиції щодо його вдосконалення.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- сутність, зміст і завдання податкового менеджменту; організаційні та правові засади податкового менеджменту на державному та корпоративному рівнях;
- сутність планування та прогнозування податкових надходжень;
- завдання та інструменти податкового регулювання;
- особливості управління податковим боргом;
- сутність, принципи та шляхи проведення податкового контролю в цілому, та контролю над правильністю нарахування й своєчасністю сплати податку на прибуток, податку на додану вартість (ПДВ) та податку на доходи громадян;
- сутність податкової етики та культури, а також закономірності сприйняття й податкового мислення платників податків;

- ✓ аналізувати чинну законодавчу базу у сфері оподаткування податкову звітність, а також причини податкової заборгованості платників, порушення чинного законодавства з питань оподаткування;
- ✓ здійснювати моніторинг податкових надходжень, податкового боргу;
- ✓ планувати та прогнозувати податкові платежі підприємства, складати схеми оптимізації податкових платежів;
- ✓ розраховувати суми податків та обов'язкових платежів, що підлягають сплаті до бюджету, суми пені та фінансових санкцій, використовувати інструментарій індивідуального та корпоративного податкового планування.

Основні вміння студенти набувають під час вивчення лекцій, в ході практичних занять, а також самостійно при підготовці самостійних робіт. У результаті вивчення курсу студенти повинні вміти застосовувати набуті знання у практичній діяльності.

У результаті вивчення дисципліни «Податковий менеджмент» студенти мають отримати ґрунтовні знання з управління у сфері оподаткування, навички самостійного творчого мислення, вміння приймати рішення в умовах податкового законодавства, що постійно трансформується та удосконалюється.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СУТНІСТЬ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 1. Теоретичні, правові та організаційні засади податкового менеджменту

Поняття та сутність податкового менеджменту. Предмет, об'єкт, суб'єкт та функції державного податкового менеджменту. Характеристика складових податкового менеджменту. Роль податкового менеджменту на мікрорівні та його функції.

Тема 2. Організація та функціонування податкової системи

Характеристика та склад податкової системи України. Система оподаткування. Ретроспективний погляд на створення оптимальної податкової системи. Побудова оптимальної податкової системи. Податкова політика. Необхідність управління в сфері оподаткування. Податкові системи та системи оподаткування країн ЄС у посткризовий період.

Тема 3. Економічна сутність та функції податків

Історія розвитку податків. Економічна сутність поняття «податок». Функції та елементи податків. Види податків та їх класифікація.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СУТНІСТЬ ТА ВИДИ ПОДАТКІВ

Тема 4. Податок на додану вартість

Економічна сутність податку на додану вартість як універсального акцизу. Платники та об'єкти оподаткування податком на додану вартість. Ставки податку на додану вартість. Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету.

Тема 5. Акцизний податок як специфічний акциз

Загальна характеристика акцизного податку. Платники, об'єкти та база оподаткування акцизним податком. Ставки акцизного податку. Порядок обчислення та сплати акцизного податку.

Тема 6. Мито

Мито як інструмент митної політики в Україні. Платники мита та об'єкти оподаткування митом. Класифікація мита. Порядок нарахування та сплати мита.

Тема 7. Податок на прибуток підприємств

Роль податку на прибуток підприємств в економічному розвитку України. Еволюція становлення податку на прибуток. Платники, ставки податку на прибуток та порядок визначення податкових зобов'язань.

Тема 8. Податок на доходи фізичних осіб

Становлення податку на доходи фізичних осіб в Україні. Платники, об'єкт і база оподаткування та ставки податку на доходи фізичних осіб. Податкова знижка та особливості її застосування. Податкова соціальна пільга.

Тема 9. Екологічний податок

Значення екологічного податку. Особливості адміністрування екологічного податку.

Тема 10. Рентна плата

Склад та платники рентної плати. Рентна плата за спеціальне використання води. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

Тема 11. Місцеві податки та збори

Особливості справляння місцевих податків та зборів. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Об'єкт та база оподаткування. Транспортний податок. Об'єкт та база оподаткування. Плата за землю. Єдиний податок. Збір за місця для паркування транспортних засобів. Туристичний збір.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ФУНКЦІЇ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 12. Податкове планування та прогнозування

Поняття і сутність податкового прогнозування і планування. Корпоративне податкове планування. Фактори впливу на якість податкового прогнозування і планування. Напрями підвищення рівня податкового прогнозування та планування.

Тема 13. Податкове регулювання

Податкове регулювання й економічна політика держави. Принципи податкового регулювання. Інструменти податкового регулювання. Податкові пільги.

Тема 14. Податкове адміністрування

Поняття, склад, об'єкти та суб'єкти податкового адміністрування. Адміністрування податкового зобов'язання. Податкове повідомлення-рішення та податкова вимога. Адміністрування податкового боргу.

Тема 15. Теоретичні засади податкового контролю

Поняття, сутність, функції, принципи та методи податкового контролю. Порядок проведення перевірок суб'єктів підприємницької діяльності органами Державної фіскальної служби України. Основні причини і типові способи вчинення правопорушень у сфері оподаткування та методи їх виявлення. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.

Тема 16. Морально-етичні та фіскально-соціологічні аспекти податкового менеджменту в Україні

Роль фіскальної соціології у реалізації засад податкового менеджменту. Фіскальні технології та морально-етичні аспекти податкового менеджменту. Податкова етика, закономірності сприйняття та податкового мислення платників податків. Ухилення від оподаткування як різновид антифіскальної поведінки платників податків.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
	Усьо-го	у тому числі					Усьо-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Змістовий модуль 1. Сутність та теоретичні засади податкового менеджменту</i>												
Тема 1. Теоретичні, правові та організаційні засади податкового менеджменту	6	2	1				3	8	1			7
Тема 2. Організація та функціонування податкової системи	8	2	1				5	9	1	1		7
Тема 3. Економічна сутність та функції податків	7	2	1				4	9		1		8
<i>Змістовий модуль 2. Сутність та види податків</i>												
Тема 4. Податок на додану вартість	9	2	2				5	6		1		5
Тема 5. Акцизний податок як специфічний акциз	4	1	1				2	4		1		3
Тема 6. Мито	7	1	1				5	5				5
Тема 7. Податок на прибуток підприємств	8	2	1				5	9		1		8
Тема 8. Податок на доходи фізичних осіб	9	2	2				5	9		1		8
Тема 9. Екологічний податок	3	1	1				1	1				1
Тема 10. Рентна плата	3	1	1				1	1				1
Тема 11. Місцеві податки та збори	3	1	1				1	3				3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 3. Функції податкового менеджменту												
Тема 12. Податкове планування та прогнозування	5,5	2	0,5				3	7				7
Тема 13. Податкове регулювання	4,5	1	0,5				3	7				7
Тема 14. Податкове адміністрування	4,0	2	1				1	4				4
Тема 15. Теоретичні засади податкового контролю	4,5	1	0,5				3	3				3
Тема 16. Морально-етичні та фіскально-соціологічні аспекти податкового менеджменту в Україні	4,5	1	0,5				3	5				5
Усього годин	90	24	16				50	90	2	6		82

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1	Теоретичні, правові та організаційні засади податкового менеджменту	1	
2	Організація та функціонування податкової системи	1	1
3	Економічна сутність та функції податків	1	1
4	Податок на додану вартість	2	1
5	Акцизний податок як специфічний акциз	1	1
6	Мито	1	
7	Податок на прибуток підприємств	1	1

1	2	3	4
8	Податок на доходи фізичних осіб	2	1
9	Екологічний податок	1	
10	Рентна плата	1	
11	Місцеві податки та збори	1	
12	Податкове планування та прогнозування	0,5	
13	Податкове регулювання	0,5	
14	Податкове адміністрування	1	
15	Теоретичні засади податкового контролю	0,5	
16	Морально-етичні та фіскально-соціологічні аспекти податкового менеджменту в Україні	0,5	
17	Разом	16	6

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента полягає у поглибленні знань та умінь з усіх тем навчальної дисципліни. Самостійна робота потребує опрацювання додаткової навчальної літератури, нормативних документів, наукових праць та періодичних ділових видань. Виконуючи поставлені завдання, студенти набувають практичних навичок щодо застосування інструментарію податкового менеджменту.

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

20 год. – підготовка до аудиторних занять;

18 год. – підготовка до контрольних заходів;

12 год. – опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях.

Розподіл годин самостійної роботи для студентів заочної форми навчання:

4 год. – підготовка до аудиторних занять;

18 год. – підготовка до контрольних заходів;

60 год. – опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях.

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	2	3	4
1	Процесний та системний підходи до державного податкового менеджменту. Сценарії поведінки підприємства в податкових взаєминах з державою.	3	7
2	Види і етапи податкового планування. Фактори впливу на якість податкового прогнозування і планування. Напрями підвищення рівня податкового прогнозування та планування.	3	7
3	Роль та місце податкового регулювання у державному регулюванні економіки. Проблеми податкового регулювання в Україні та шляхи їх вирішення.	3	7
4	Податкова система України. Відмінності побудови податкової системи в Україні та в інших країнах. Приклади адміністрування податків в Україні та у інших державах.	5	7
5	Методи та форми податкового контролю. Види і способи порушень у сфері оподаткування. Контролюючі органи та їх функції. Функції та відповідальність контролюючих органів та їх посадових осіб.	3	7
6	База оподаткування, податкова ставка та звітний період по податку на прибуток. Податкова декларація. Податкові періоди. Терміни та способи подання податкової декларації. Терміни сплати податку на прибуток.	8	8
7	Методика проведення перевірки правильності нарахування та сплати ПДВ. Контроль за правильністю оподаткування ПДВ у сфері експортно-імпорتنих операцій. Механізм перевірки отримання платником бюджетного відшкодування ПДВ.	5	8
8	Звітність по податку з доходів фізичних осіб. Порядок заповнення та надання такої звітності до податкових інспекцій.	5	8

1	водного господарства	2	3	4
9	Сутність інституту «митниця». Переваги та недоліки мита. Класифікація видів мита. Пільги при сплаті мита.		5	5
10	Особливості справляння місцевих податків та зборів. Транспортний податок. Збір за місця для паркування транспортних засобів. Туристичний збір.		3	5
11	Фіскальна соціологія. Податкова культура. Теоретичні основи девіантної та деліквентної поведінки. Поняття девіантної мотивації.		3	5
12	Податкові системи розвинених країн світу. Принципи побудови податкових систем західних країн. Податкова культура і відповідальність перед суспільством платників податків розвинених західних країн.		4	8
	Разом		50	82

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

В процесі проведення лекційних та практичних занять використовуються такі методи активного навчання: диспути та дискусії; тематичні тести; розподіл ролей в аудиторії; ділові ігри; ситуаційні завдання, кейс-задачі, розрахункові задачі

При виконанні практичних задач та самостійної роботи використовуються засоби комп'ютерної техніки.

В ході проведення занять використовуються наступні ТЗН:

- мультимедійні засоби для слайдової презентації лекційного матеріалу (у програмі PowerPoint);
- друковані роздаткові матеріали.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу передбачається проведення таких видів контролю:

- поточний контроль здійснюється за допомогою проведення усного та письмового опитування, тестування;
- підсумковий контроль: екзамен.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни «Податковий менеджмент» є:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо).

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі.

Критерії оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, результати самостійної роботи студентів) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Розподіл балів, які отримують студенти денної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота															Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2						Змістовий модуль 3								
5			40						15								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15			T16
2	1	2	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	3	3	40	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів

Оцінювання студентів заочної форми навчання відбувається на підставі виконаного і захищеного індивідуального завдання, виконання завдань на аудиторних заняттях та модульного контролю.

Розподіл балів, які отримують студенти заочної форми навчання

Підготовка індивідуального завдання			Захист індивідуального завдання	Аудиторна робота	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3				
10	10	10	20	10	40	100

Позитивні оцінки виставляються тільки тим студентам, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, і набрали за результатами поточного контролю не менше 60 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
82-89	добре
74-81	
64-73	
60-63	задовільно
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Конспект лекцій з дисципліни «Податковий менеджмент»
2. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни
3. Нормативні документи
4. Презентаційні матеріали
5. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Податковий менеджмент» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форм навчання [Методичне

забезпечення] / 06-03-180 Акімова Л. М. (2018) – Рівне : НУВГП, 2018. – 40 с.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/8636/>

6. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Податкова система» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форм навчання [Методичне забезпечення] Акімова Л. М. (2018) – Рівне : НУВГП, 2018. – 40 с.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/8635/>

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Ісаншина Г. Ю. Податковий менеджмент : навч. посібн. / Г. Ю. Ісаншина. – К. : ЦУЛ, 2003. – 260 с.
2. Крисоватий А. І. Податковий менеджмент : навч. посібн. / А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма. – Тернопіль : Карт-бланш, 2004. – 304 с.
3. Налоговый менеджмент : учебн. пособ. / Ю. Б. Иванов, В. В. Карпова, Л. Н. Карпов. – Х. : ИД „ИНЖЭК”, 2006. – 488 с.
4. Податковий менеджмент : підручник / Ю. Б. Иванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма та ін. – К. : Знання, 2008. – 525 с.
5. Рева Т. М. Податковий менеджмент : навч. посібн. / Т. М. Рева. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 282 с.

Допоміжна

1. Загородній А. Г. Податки та податкове планування підприємницької діяльності : монографія / А. Г. Загородній, А. В. Єлісєєв. – Львів : Центр Бізнес-Сервісу, 2003. – 152 с.
2. Иванов Ю. Б. Налогообложение: терминология законодательных и нормативных актов : словарь-справочник / Ю. Б. Иванов. – Х. : Издательский дом „ИНЖЭК”, 2003. – 704 с.
3. Тимченко О. М. Податковий менеджмент : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. – К. : КНЕУ, 2001. – 150 с.
4. Паранчук С. В. Податковий менеджмент : навч. посіб. / С. В. Паранчук, Є. М. Романів, О. С. Червінька. – Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2005. – 276 с.
5. Гречана С. І., Швець Н. В. Система оподаткування як зовнішній фактор самоорганізації підприємств / С. І. Гречана,

Н. В. Швець // Науковий журнал „Економіка України”. — 2015. — №8 (645) — С. 44-56.

6. Фрадинський О. А. Основи оподаткування : навч. посіб. / О. А. Фрадинський. — Львів : «Новий світ – 2000», 2010. — 344 с.
7. Василик О. Д. Податкова система України : навч. посіб. / О. Д. Василик. — К. : ВАТ «Поліграфкнига», 2004. — 478 с.
8. Литвиненко Я. В. Податкова політика : навч. посіб. / Я. В. Литвиненко. — Київ : МАУП, 2009. — 224 с.
9. Соколовська А. Основи теорії податків : навч. посіб. / А. Соколовська. — К., 2010. — 326 с.
10. Кучерявенко М. П. Податкове право України : академічний курс: підруч. / М. П. Кучерявенко. — К. : Правова єдність, 2008.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Законодавство України / [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>
2. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
3. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. — режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.lib.rv.ua/>
6. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>